

Sygn. akt VI Ga 317/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus – Rząsa

Sędziowie: SO Anna Harmata

SO Marta Zalewska (spr)

Protokolant: Barbara Ćwiok

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2017 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko: A. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w R.

V Wydziału Gospodarczego z dnia 17 czerwca 2016 r., sygn. akt V GC 1830/15

oddala apelację

SSO Anna Harmata SSO Anna Walus – Rząsa SSO Marta Zalewska

Sygn. akt VI Ga 317/16

U Z A S A D N I E N I E wyroku z dnia 12.01.2016r.

Powód (...) S.A. z/s w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej A. K. kwoty 1.523,75 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 maja 2015r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. Podał, iż w dniu 28 maja 2014r. strony zawarły w formie pisemnej umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych w ramach oferty promocyjnej na czas oznaczony, na podstawie której pozwana przyjęła na siebie zobowiązanie o charakterze niepieniężnym polegające na utrzymywaniu karty SIM w stanie aktywności (ważne połączenia przychodzące i wychodzące). Powód wskazał, iż świadczył na rzecz pozwanej usługi objęte umową, zaś sama umowa została rozwiązana z przyczyn leżących po stronie pozwanej, co dało podstawę do naliczenia kary umownej, zgodnie z zaakceptowanymi przez pozwaną warunkami oferty promocyjnej. Powód wyjaśnił, że wartość niezapłaconych należności wynikających z umowy, a potwierdzonych fakturami i notami wynosi 1.523,75 zł.

Od nakazu w e.p.u. pozwana złożyła sprzeciw, a w piśmie procesowym z dnia 5 stycznia 2016r. wniosła o oddalenie powództwa w całości. Wskazała, że odstąpiła od umowy zawartej z powodem w dniu 29 maja 2014r., a jej zapisy nigdy nie weszły w życie. Pozwana naprowadziła, iż zgodnie z ofertą złożoną przez przedstawiciela powoda miało nastąpić rozszerzenie wcześniej zawartej umowy (w dniu 21 lutego 2014r.) poprzez dodanie usługi mobilnego internetu LTE i na takie warunki przystała. Powód wysłał umowę i urządzenie firmą kurierską, a ona nie miała możliwości przeczytania

pisemnej umowy przy kurierze. Po podpisaniu umowy pozwana stwierdziła, iż nie odzwierciedla ona telefonicznych ustaleń. Pozwana podała, iż po bezskutecznych próbach wyjaśnienia omyłki w dniu 3 czerwca 2014r. odstąpiła od umowy i wezwała powoda do wskazania miejsca odesłania otrzymanego telefonu.

W pozwie z dnia 15 maja 2015r. powód (...) S.A. z/s w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej A. K. kwoty 556,89 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 maja 2015r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. Powód podał, iż w dniu 28 maja 2014r. pozwana w ramach oferty powoda umożliwiającej nabycie urządzenia telekomunikacyjnego w nierozzerwalnym związku z zawarciem umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawarła umowę sprzedaży na raty urządzenia telekomunikacyjnego, które zostało jej wydane przy zawarciu umowy. Powód wyjaśnił, iż pozwana wbrew zobowiązaniu nie zapłaciła wszystkich wymagalnych rat, zaś jej zaległość z tego tytułu na dzień wniesienia pozwu wynosi 556,89 zł.

Od nakazu zapłaty w e.p.u. pozwana A. K. złożyła sprzeciw, a w piśmie procesowym z dnia 26 lutego 2016r. wniosła o oddalenie powództwa w całości, podtrzymując w całości stanowisko wyrażone w piśmie procesowym z dnia 5 stycznia 2016r.

W dniu 17.06.2016r. Sąd Rejonowy w R. V Wydział Gospodarczy wydał wyrok, w którym uwzględnił oba powództwa w całości.

Podstawą wydania tego wyroku były następujące ustalenia faktyczne oraz ich ocena prawna:

W dniu 29 maja 2014r. pozwana A. K. prowadząca działalność gospodarczą pod firmą (...) zawarła z powodem (...) S.A. z/s w W. pisemną umowę nr (...) o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Przy zawarciu umowy pozwana oświadczyła, iż otrzymała, zapoznała się i zaakceptowała zarówno Regulamin Świadczenia Usług Telekomunikacyjnych, warunki oferty promocyjnej oraz cennik usług, stanowiące integralną część umowy. Umowa ta została dostarczona przez kuriera i podpisana przez pozwaną bez żadnych zastrzeżeń. Zgodnie z umową powód zobowiązał się do świadczenia na rzecz pozwanej określonych usług telekomunikacyjnych, a pozwana zobowiązała się do uiszczania opłat zgodnie z cennikiem oraz do utrzymania aktywnej karty SIM przez czas obowiązywania umowy tj. do dnia 28 maja 2017r. Na wypadek niewykonania przez pozwaną zobowiązań przewidziano rozwiązanie umowy przed upływem okresu, na jaki została zawarta oraz możliwość obciążenia pozwanej karą umowną. W związku z zawarciem tej umowy pozwana nabyła równocześnie urządzenie (telefon) za cenę 532,36 zł płatną w 25 ratach. Telefon został doręczony pozwanej wraz z umową. Zgodnie z warunkami regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych pozwana zobowiązana była do terminowego regulowania należności. Pozwana nie regulowała należności wynikających z doręczanych przez powoda faktur za miesiące od czerwca do września 2014r. a jej łączne zadłużenie z tego tytułu wyniosło 238,98 zł. W związku z utrzymującym się zadłużeniem powód na podstawie postanowień regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych oraz tych zawartych w warunkach oferty promocyjnej złożył w dniu 1 października 2014r. pozwanej wypowiedzenie umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych ze skutkiem na dzień 10 listopada 2014r. i nałożył karę umowną w kwocie 1.200 zł. Łączna wysokość zobowiązań pozwanej obejmująca należności wynikające z faktur miesięcznych za czas trwania umowy oraz odsetki za opóźnienie w płatności oraz karę umowną wynosi 1.523,75 zł. Pozwana nie regulowała także rat określonych w harmonogramie spłat ratalnych za sprzedany telefon. W piśmie z dnia 13 listopada 2014r. powód poinformował pozwaną, iż nie odnotował wpłaty kwoty 110,70 zł z tytułu rat, a zgodnie z warunkami zawartej przez strony umowy w przypadku zwłoki w zapłacie co najmniej dwóch rat, których łączna suma przewyższa 1/5 części umówionej ceny, wezwał pozwaną do natychmiastowej zapłaty pozostałej nieuiszczonej ceny w kwocie 531,36 zł. Zadłużenie pozwanej z tego tytułu obejmujące cenę za telefon wraz z odsetkami za opóźnienie w płatności rat wyniosło na dzień wniesienia pozwu 556,89 zł.

Sąd Rejonowy uznał, iż pozwana składając podpis pod umową dostarczoną przez powoda bez żadnych zastrzeżeń zgodziła się na przewidziane w niej warunki oraz te wynikające zarówno z Regulaminu Świadczenia Usług Telekomunikacyjnych, warunków oferty promocyjnej jak i cennika usług, które to dokumenty stanowiły integralną część umowy. Od pozwanej będącej przedsiębiorcą wymaga się wyższej staranności (art. 355 § 2 k.c.) przy

dokonywaniu czynności, a pozwana składając podpis na umowie bez zapoznania się z jej treścią wykazała się rażącym niedbalstwem. Oczywistym jest, iż pozwana winna zapoznać się także z zawartością przesyłki, co pozwoliłoby zweryfikować ewentualną różnicę pomiędzy ofertą złożoną przez telefon, a urządzeniem doręczonym przez kuriera. Pozwana będąc przedsiębiorcą nie korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla konsumentów i nie była uprawniona do złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa. Zakładając, iż pismo pozwanej z dnia 3 czerwca 2014r. stanowi uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego przez pozwaną pod wpływem błędu (art. 88 § 1 k.c.) to wskazać należy, iż pozwana nie wykazała, że w ogóle złożyła powodowi takie oświadczenie. Pełnomocnik powoda stanowczo zaprzeczył, żeby pismo tej treści kiedykolwiek wpłynęło do powoda, a pozwana, od której jak wspomniano powyżej, wymaga się wyższej staranności nie przedstawiła dowodu nadania tegoż pisma przesyłką poleconą. Nadto pismo to zostało złożone wyłącznie w kserokopii. Taka korespondencja kierowana przez przedsiębiorcę winna być wysyłana przesyłką rejestrowaną. Poza tym twierdzenia pozwanej o wprowadzeniu jej w błąd przez konsultanta nie zostały w najmniejszym stopniu potwierdzone.

Tym samym wobec zawarcia ważnej umowy, która została wypowiedziana przez powoda z przyczyn leżących po stronie pozwanej, a przewidzianych w warunkach oferty promocyjnej i regulaminie świadczenia usług (pozwana wbrew zobowiązaniu nie realizowała jakichkolwiek płatności jak i nie utrzymywała karty SIM w stanie aktywności) oba powództwa - nie kwestionowane co do wysokości-, należało uwzględnić.

Powyższy wyrok zaskarżyła pozwana w części, tj. co do pkt I . Wniosła o jego zmianę i o zasądzenie na swoją rzecz kosztów obu instancji. Wyrokowi zarzuciła naruszenie prawa materialnego, tj. art. 483 § 1 kc oraz 58 § 1 i 3 kc poprzez ich niezastosowanie. W uzasadnieniu wskazała, iż z umowy nie wynika uprawnienie operatora telefonicznego do naliczenia pozwanej kary umownej z tytułu niewykonania niepieniężnego zobowiązania abonenta do utrzymania aktywnej karty SIM. Naliczenie kary umownej na podstawie zapisów pkt 6 umowy w związku z naruszeniem obowiązku utrzymania aktywnej karty sim nie oznacza nic innego, jak obowiązek opłacania faktur, ponieważ pozwana nie ma żadnych innych możliwości na utrzymanie aktywnej karty SIM, co pozostaje w sprzeczności z art. 483 § 1 kc a w/w postanowienie umowne jest z mocy prawa nieważne jako sprzeczne z ustawą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej jest niezasadna. Wskazać należy, iż pozwana w apelacji zakwestionowała jedynie obowiązek zapłaty kary umownej wraz z odsetkami od niej. Nie kwestionowała ustaleń faktycznych sądu I instancji, które sąd odwoławczy przyjmuje za własne. Nie ulega wątpliwości, iż pozwana składając podpis na pisemnej ofercie umowy dostarczonej kurierem zawarła ja umowę z wszelkimi jej konsekwencjami. Nie było kwestionowane przez pozwaną, iż umowa została rozwiązana przez operatora na skutek braku regulowania opłat abonamentowych za umówioną usługę blueconnect, usługę „bezpieczne urządzenie” oraz rat za urządzenie umożliwiające dostęp do internetu. Zostały z tego tytułu wystawione fv, a nie było sporne, że pozwana tych należności nie zapłaciła. Zgodnie z pkt 10.3 umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych operator miał prawo w tej sytuacji rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym w każdym czasie, co też nastąpiło pismem z dnia 1.10.2014r. Nie ulega wątpliwości, iż kara umowna została zastrzeżona na wypadek niewykonania świadczenia niepieniężnego określonego w punkcie 1.2. umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych w postaci zobowiązania się abonenta do utrzymania aktywnej karty SIM przez cały okres obowiązywania umowy. Zgodnie zaś z pkt 3.2.1 warunków oferty promocyjnej pozwana zobowiązała się do utrzymywania aktywnej karty sim przez cały okres obowiązywania umowy (...) miesięcy. Brak aktywacji karty przez cały okres trwania umowy było tożsame z niewykonaniem obowiązku niepieniężnego utrzymywania aktywnej karty sim. Z kolei niewykonanie tego obowiązku przez pozwaną było wynikiem rozwiązania umowy przez pozwaną z powodu braku płatności. Skutkowało to prawem operatora naliczenia kary umownej w wysokości określonej w punkcie 6 umowy, zgodnie z pkt 3.4 – 3.6 warunków oferty promocyjnej. Naliczenie tej kary wynikało z rozwiązania umowy z przyczyn leżących po stronie abonenta, który nie płacił należności wedle podpisanej przez siebie umowy. Ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego w tym przedmiocie są prawidłowe. Doktryna i orzecznictwo dopuszcza wedle art. 483 kc naliczenie kary umownej za doprowadzenie do rozwiązania umowy o świadczenie usług przed terminem jej zakończenia na zasadzie swobody umów (art. 353¹ kc), co wynika też z treści art. 746 § 1 kc , który stanowi: Dający

zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie. Powinien jednak zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia; w razie odpłatnego zlecenia obowiązany jest uiścić przyjmującemu zlecenie część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom, a jeżeli wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, powinien także naprawić szkodę. Wówczas taka „kara” stanowi w istocie klauzulę gwarancyjną, iż umowa nie zostanie rozwiązana z przyczyn zależnych przez jedną ze stron przed nadejściem terminu jej zakończenia. Takie zastrzeżenie jest pożądane zwłaszcza w przypadku umów terminowych, które z zasady opierają się na trwałości stosunku prawnego. Jest to wówczas „kara umowna” na wypadek odstąpienia od umowy, z przyczyn za które odpowiada druga strona, co pozostaje w zgodzie z treścią art. 494 § 1 kc. Stanowi on: Strona, która odstępuje od umowy wzajemnej, obowiązana jest zwrócić drugiej stronie wszystko, co otrzymała od niej na mocy umowy, a druga strona obowiązana jest to przyjąć. Strona, która odstępuje od umowy, może żądać nie tylko zwrotu tego, co świadczyła, lecz również na zasadach ogólnych naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania. Celem takiego zastrzeżenia jest rekompensata szkody powstałej w skutek nieistniejącego już zobowiązania (kom. do art. 483 kc pod red. Gniewek 2016 wyd. 7 oraz KC T. II red. Gutowski 2016 wyd. 1 w: Legalis, tak też: SN II CSK 529/13, I CSK 13/08, IV CSK 154/06, SN I CO 39/93, uzasadnienie wyroku SN IV CSK 401/10). Zastrzeżenie takiej „kary umownej” zastępuje potencjalne odszkodowanie, jakie ponosi druga strona umowy za przedwczesne jej rozwiązanie, przy czym z zasady ogólnej art. 484 § 1 kc obowiązek zapłaty kary umownej nie zależy od powstania i wysokości szkody (zasada prawna: SN III CZP 61/03). W przypadku jednak terminowych umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych, zawieranych na warunkach promocyjnych, a taką była umowa w tej sprawie, szkodą powoda są niewątpliwie ulgi przyznane pozwanej w umowie, które pozwana zyskuje na skutek wcześniejszego rozwiązania umowy, a powód z drugiej strony traci. Powyższe usankcjonował ustawodawca, ale jedynie w zakresie wysokości tej tzw. kary umownej, którą powiązał właśnie z przyznanymi abonentowi ulgami. Zgodnie bowiem z art. 57.6 Ustawy Prawo telekomunikacyjne W przypadku zawarcia umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, w tym o zapewnienie przyłączenia do publicznej sieci telekomunikacyjnej, związanego z ulgą przyznaną abonentowi, wysokość roszczenia z tytułu jednostronnego rozwiązania umowy przez abonenta lub przez dostawcę usług z winy abonenta przed upływem terminu, na jaki umowa została zawarta, nie może przekroczyć wartości ulgi przyznanej abonentowi pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania. Pozwana nie kwestionowała wysokości naliczonej jej kary umownej, zwłaszcza by przekraczała ona wysokość przyznanych jej ulg, zatem należało przyjąć, iż kwota 1200 zł stanowiła tę wysokość, na co wskazuje fakt, iż pozwana nie płaciła żadnych należności za cały okres obowiązywania umowy. Nie przekonują tłumaczenia pozwanej zawarte w odpowiedzi na pozew, iż nie była w stanie skutecznie zareklamować usługi (rozbieżność między ustaleniami ustnymi a pisemną umową oraz otrzymanie telefonu zamiast routera). Pozwana jest przedsiębiorcą, od którego wymaga się wyższego miernika staranności przy zawieraniu umów, niż od konsumenta, zatem winna zgodnie z zapisami § 16 powszechnie dostępnego Regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych, o ile nie został jej takowy doręczony wraz z umową, złożyć skuteczną reklamację. Poprzestanie na głoślowych obietnicach telefonicznych pracowników pozwanego o wyjaśnieniu sytuacji, brak korzystania z przesłanego urządzenia oraz usług oferowanych przez powoda z chwilą podpisania umowy przez pozwaną nie uchylało obowiązków pozwanej aktywacji przesłanej jej karty sim i terminowego regulowania należności na podstawie obowiązującej strony umowy.

Sąd zatem nie dzieląc argumentacji prawnej zaprezentowanej przez SO w Łodzi w orzecznictwie wskazanym przez pozwaną w uzasadnieniu apelacji na mocy art. 386 kpc orzekł, jak w sentencji.